

[Oluf Pedersen.]

med beslutning. Ved denne beslutning angående enhedskommandoen — og det ville være gået tilsvarende, hvis det havde drejet sig om en lov — var der 79 stemmer for og 29 imod, d. v. s. man havde ikke nået de fem sjettedeles majoritet, og derefter skulle forslaget have været sendt ud til folkeafstemning. Hvis det nu var kommet til folkeafstemning og 600 000 danske vælgere var mødt frem og havde stemt imod og 400 000 eller lidt mere eller mindre, men altså mindre end 600 000, var mødt frem og havde stemt for en enhedskommando, ja, så kan man godt sige, at forslaget om enhedskommandoen var forkastet af vælgerne; men efter den affattelse, man har givet § 20, ville det alligevel være vedtaget som lov.

Det forekommer mig, at en sådan afstemningsregel, når det gælder et spørgsmål om Danmarks suverænitet, er pinegal. Jeg foreslår derfor, at der i § 20 tilføjes:

„idet lovforslaget dog bortfalder, hvis flere stemmer imod end for“.

30 pct.-reglen forekommer mig at være urimelig, når det gælder et lovforslag, som ifølge grundloven skal sendes ud til folkeafstemning. Såvidt jeg kan se, kan bestemmelsen om de 30 pct., der faststættes i grundloven, ikke laves om ved lov. Selvom tinget, hvis det stod overfor en sådan afstemning, ville sige: det er ganske urimeligt, så er det fastslået, at der skal kræves 30 pct. Noget andet er det i det tilfælde, hvor det drejer sig om almindelig lovgivning, hvor en del af rigsdagens medlemmer synes, at det var rart at høre, hvad vælgerne mente. Så kan man måske nok sige: ja, det er naturligt, at de, der mener, at denne lov er i strid med vælgernes opfattelse, kan få den ud til folkeafstemning, dog således at forslaget kun falder bort, hvis det er muligt for dem, der har lavet denne agitation, at skaffe tilstrækkelig tilslutning. Jeg vil gerne skarpt skelne mellem det tilfælde, hvor det er bestemt i selve grundloven, at forslaget skal ud til folkeafstemning, og det tilfælde, at en del af rigsdagens medlemmer ønsker, at det skal ud til afstemning. Jeg mener, at når en lov skal ud til folkeafstemning ifølge grundloven, kan man ikke fastslå, at selvom vælgerne stemmer imod den, er loven gældende, medmindre over 600 000 har stemt imod.

Det mener jeg i nogen grad er at holde

vælgerne for nar. Ved folkeafstemningen i 1920 stemte for ændring af grundloven, til trods for at det drejede sig om at få Sønderjylland hjem, 49,6 pct., det vil sige, at de 30 pct., man stiller krav om her, er $\frac{2}{3}$ af alle dem, der deltog i afstemningen i 1920, da alle mødte frem; for mit eget vedkommende var jeg 29 år den dag, afstemningen fandt sted, det var den første dag, jeg kunne stemme, og jeg fik altså lejlighed til det; men alle mødte jo frem, burde naturligvis være mødt frem; jeg ved godt, der var nogle socialdemokrater, der demonstrerede, de kan jo så tit finde på at demonstrere, det skulle ikke ske ved en så vigtig lejlighed. I 1939 nåede man ved afstemningen om grundloven kun 44,6 pct.; da var der måske andre, der var sofavælgere. Men det er min opfattelse, at når det drejer sig om rigets suverænitet, som vi fra alle sider erkender er en meget vigtig sag, så bør der, hvis ikke de $\frac{5}{6}$ majoritet opnås i rigsdagen, være adgang til folkeafstemning, men det bør være en reel og ærlig afstemning, hvor tilhængere og modstandere af afgivelsen af suveræniteten stilles lige. Jeg tror, at muligheden for at få det foreliggende grundlovsforslag vedtaget ved den folkeafstemning, det skal ud til, vil øges, hvis man ændrer det således, at med hensyn til spørgsmål om afgivelse af suveræniteten respekterer man vælgerne på den måde, at de, der stemmer for, og de, der stemmer imod, stilles lige.

Bomholt: Da det ærede medlem hr. Hans Hedtoft på grund af sygdom ikke kunne deltage i de afsluttende udvalgs møder, skal jeg kort på socialdemokratiets vegne knytte nogle bemærkninger til betænkningen.

Det er et meget stort arbejde, der nu nærmer sig afslutningen. Kommissionens arbejde har været stærkt forceret, og et lignende hurtigt tempo har præget folketingsudvalgets arbejde. Et udvalgsarbejde som dette ville normalt vare nogle uger; man ville give sig tid for til bunds at undersøge ethvert spørgsmål, der var behæftet med tvivl. Nu har vi udført arbejdet på ca. 8 dage og udført det så samvittighedsfuldt som muligt, og jeg mener på forsvarlig måde. Flertalsændringerne er velovervejede. Vi har haft ganske få henvendelser og ikke een deputation. Der plejer at møde deputationer frem, når selv lovforslag af beskeden betydning er til behandling. Det virker